

Prædiken søndag d. 14. januar 2018.

Metodistkirken i Odense. ©Thomas Risager, D.Min.

Tekster:

1/2 Sandheder: Der er en mening med det

Vi har mange formuleringer, som vi siger til hinanden, som har baggrund i skriftsteder fra bibelen, eller som vi tror har det. Vi siger f.eks. Der er en mening med alt, men er det nu det bibelen faktisk siger.

I de næste fire uger, skal vi undersøge nogle af disse udsagn, og måske opdager vi, at det vi går rundt og siger til hinanden, måske kun er halve sandheder. Nogle af udsagnende er ligefrem skadelige - vil jeg hævde.

Kigger man ind bag teksterne, kan man lære mere og bedre forstå baggrunden, for det vi siger, og hvem ved om den halve sandhed, kan blive mere meningsfuld, når vi siger den med nye indsigter?

Nogen gang, når vi siger nogle af disse ting til hinanden, lukker det det ned for den sunde eftertanke og forhindrer os i, at reflektere kritisk over, hvad vi egentlig siger.

Jeg tænker, at nogle af de ting vi siger til hinanden faktisk kan ødelægge en sund forståelse af Guds kærlighed. Et udsagn, som gør det er f.eks. Når vi siger: Der er en mening med, at det skete. Du kan bare ikke se det lige nu, men det kommer.

Vi kan altid finde skriftsteder, som kan understøtte alle mulige forskellige holdninger. Derfor er det utroligt vigtigt at bibelens ords altid fortolkes ind i den tid, vi lever i og ses i lyset af hvad vi ved, at Jesus lærte overordnet set.

Ellers er det netop at vi risikerer, at blive fundamentalister - og det har jeg ikke lyst til at være eksponent for.

Jeg vil gerne tage min tro alvorligt. Jeg vil gerne have at biblen har autoritet, men så vil jeg knageme også tillade mig selv at undersøge tingene ordenligt og være kristisk. Det er baggrunden for denne nye talerække.

Vi lever i en verden, hvor vi ser at årsag og virkning spiller sammen. Det er tydeligt at valg, vi træffer kan have konsekvenser - ofte utilsigtede konsekvenser.

Hvis jeg vælger at sætte mig ud i min bil og skriver sms eller tjekker Facebook, mens jeg kører og er uopmærksom, og rammer et barn. Så har mit ret dumme valg en konsekvens.

Det er her, at nogen kan forfalde til at sige til de knuste forældre, for at trøste og i bedste mening give omsorg. Der må være en mening med det!

Jeg er nødt til at sige, at jeg synes, at udsagnet selvom det sagt i bedste mening, er det noget vi bør holde op med at sige. Det er der mindst tre grunde til.

Men lad os lige stoppe et øjeblik.

Et barn, der bliver slået i ihjel - kan det være et udtryk for Guds vilje?

En familiefar, der får en hjerneblødning og bliver invalideret - Kan det være Guds vilje?

Mennesker, der rammes af cancer og alle mulige andre kedelige sygdomme - Kan vi sige, det er Guds vilje?

En alvorlig kritik af, at der er en mening med alt, der sker, er at det fjerner det personlige ansvar.

Det reducerer os til ludo-brikker i vore egne liv.

Hvis det var Guds mening at det lille barn, som jeg kører ind i, fordi jeg tjekker Facebook, mens jeg kører, skulle dø af det. Så er intet jeg kan gøre ved det. Jeg er uden ansvar og handler under tvang fra Gud.

Der er en mening med alt?

Den anden alvorlige kritik er, at hvis vi virkelig tror, at alting har en mening, så siger det noget om den Gud, som vi gerne vil tro på.

Så er det lige pludselig Gud, der står bag alt rædselsfuldt, der sker på jorden. Så er det Gud, der gør mennesker syge, som får naturkatastrofer til at ske, som får nogle til at smide sten ud fra motorvejsbroerne.

Der er en mening med alt?

Der er en mening bag det, vi kan bare endnu ikke se det?

Den tredje udfordring ligger i, at udsagnet åbner for fatalisme. Det hele er alligevel bestemt og der er intet, jeg kan gøre fra eller til. Jeg kan køre bil og have fået et par glas for meget. Hvis jeg kører galt kører jeg galt, det er alligevel Guds vilje. Så om jeg får et glas vin til middagen eller jeg får fem og sætter mig bag rattet. Det er lige meget!

Der er ingen mening med at gøre noget som helt selv.

Der er en mening med alt?

Er det virkelig sådan verden hænger sammen?

Så det nu, vi går ind i teologien.

Vi skal se lidt på Guds forsyn. Altså hvordan Gud styrer verden, eller ...

Vi skal også se på Gud som majestæt. Vi siger jo nogen gange at Gud er almægtig, så der ligger i det, at vi tror Gud kan alt. At han er over alt - majestætisk.

Hvordan forstår vi Guds vilje?

I kirkelige kredse er der typisk tre svar:

Svarforslag 1. Determinisme - forudbestemthed - prædestination: Guds har forud bestemt alt hvad der sker i dit liv. Det er

en tankegang, som er introduceret af Calvin (1509-1564). Du har kun illusionen om frit valg. Gud styrer alt ned i allermindste detalje. Calvin siger, at ikke en vind rører sig på jorden, uden at Gud har bestemt det.

Alt er forud lagt til rette for dig. Gud styrer alt og du må bare følge med.

Han siger bl.a med støtte i bibelen, at barnløshed, skyldes at Gud har lukket kvindens skød.

Det betyder sådan set også, at du ikke selv bestemmer om du vil tro på Gud eller ej. Det er allerede fastlagt. Hvis det var meningen, at du skulle tro, er der intet du kan gøre, andet end tro.

Når alt i livet roder, kan det være fristende, at stole på, at Gud styrer det hele- Jeg kan ikke gøre noget alligevel. Er det måske en befrielse, for så er det jo ikke mit ansvar.

5 af 8

John Wesley er i øvrigt meget uenig i dette. Bla. at dette ikke hænger samme med forståelsen af nåde, eller retfærdighed eller kærlighed.

Du kan finde argumenter for prædestination en del steder i bibelen, men når man læser bibelens første side, ser vi at Gud, giver os ansvar for hele skaberværket.

Det vil sige, at vi kan vælge og vi er skabt med en fri vilje, vi er forvaltere af skaberværket.

Moses er nær ved enden på sit liv. Og han giver folket sin sidste hilsen, for han ved at han ikke selv kommer med ind i det nye land.

Lad os rejse os og lytte til dagens tekst, som vi finder i 5. Mosebog kapitel 30, vers 19-20.

v19 Jeg tager i dag himlen og jorden til vidne imod jer: Jeg har stillet dig over for livet og døden, velsignelsen og forbandelsen. Så vælg da livet, for at du og dine efterkommere må leve, **v20** og elsk Herren din Gud, adlyd ham, og hold fast ved ham! Så vil du leve og få et langt liv og bo på den jord, Herren lovede dine fædre Abraham, Isak og Jakob at give dem.

Hovedpointerne i mange af bibelens historier er, at vi er frie til at leve, frie til at lave fejl.

Det er noget af det, som gør os til mennesker. At vi er frie til at fejle og at der er en vej tilbage...

Allerede i skabelsen sætter Gud kundskabens træ i Edens have. Gud skabte os som mennesker og en del af det at være menneske, er at vi er frie til at vælge.

6 af 8

Mennesket kunne vælge at gøre som Gud sagde og lade være med at spise af frugten, men hvad gjorde mennesket? Det spiste af frugten.

Det at være menneske er, at træffe beslutninger og vælge. Vi gør det hele tiden, uden egentlig at tænke så meget over det.

Vi vælger f.eks. at køre ræs, når konen ikke er med. Vi kan da ikke finde på at give Gud skylden, hvis det går galt. Det er vores egen skyld.

En del af livet, er at vi lever livet, med de risici, der er.

Hvordan styrer Gud så?

Svar 2. Deisterne siger: Gud satte det hele igang og lod så resten være op til os. Man vil sige at Gud ikke blander sig.

Men så giver det ikke mening, at Gud f.eks sender os Jesus, for det er jo at blande sig. I den grad at blande sig i livet på jorden.

En 3. vej, er at Kirken her står for en teologi, hvor vi tænker, at Gud er i verden, men han tvinger os ikke til noget som helst. Vi vælger, men Gud går med os gennem livet, også i dumme valg.

Blander Gud sig så ikke?

Jo. vil jeg mene, men ikke sådan at ulykker fjernes fra os.

Jeg vil hævde at Gud skubber til os. Lidt lige som sådan et fitness armbånd, der vibrerer ,for nu har du siddet stille længe nok. Du kan selvfølgelig vælge at overhøre det.

7 af 8

Gud tvinger os ikke til noget, men hvad hvis han nudger os?

Jeg vil hævde, at det er Gud der giver dig tanken, om det nu er en god ide at tjekke facebook, mens du kører 140 på motorvejen. Du kan vælge at ignorere det.

Men nogen gange sker dårlige ting, fordi vi tager elendige beslutninger. Det er jo ikke Guds plan.

Vi anerkender at shit happens. Det gør det, fordi vi lever i en verden, som dybest er i stykker, en falden verden. Det medfører at livet nogen gange bare er fuldstændigt urimeligt uretfærdigt og hårdt.

Men gennem troen på Gud, aner vi konturerne af, at Gud altid får det sidste ord, når lidelsen rammer. Jesu opstandelse, viser os at godheden, kærligheden og livet altid vil vinde, og det endda selvom vi dør.

Vi ved, at alt virker sammen til gode for dem, der elsker Gud, og som efter hans beslutning er kaldet.¹ Sådan siger Paulus.

Kan vi lære noget af lidelsen?
Selvfølgelig kan vi det.

Nogen gange er de barske tider i livet, det som har gjort os til dem vi er. Vi er måske blevet stærkere, men jeg tror alle, som har gået gennem lidelse godt kunne have undværet det.

¹ Rom 8,28

8 af 8

Lidelse kommer ikke med det som mål, at vi skal lære noget.

Hvad nu hvis den faktisk er meningsløs?

Paulus siger i Romerbrevet, at det som rammer, kan vendes til noget godt. Han siger intet om, at det skulle komme fra Gud, men han lover, at der er en vej igennem.

Jeg siger ikke, at de ting der rammer kommer fra Gud. Det tror jeg simpelthen ikke. Det stemmer ikke med billedet af en kærlig Gud.

Men jeg tror, at Gud kan bruge alt, der rammer os til at blive noget bedre.

Ikke alt der rammer, kommer fra Gud, men alt, vil han tage i sin hånd.

Det er ganske enkelt et udtryk for håb om, at Gud er stærkere end alt andet, og det eneste sted, der måske er mening med alt, er at tro at hans kærlighed gælder lige netop dig, og at han uanset hvad, tager din hånd og går med dig.

Amen

Salme: Jeg kender en Gud den ene